

Előfizetési árak:

Egész évre 10.—
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónap 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt soronként 5 krajával számítottanak.

A belügyminiszter beszéde.

Debreczen, február 1.

(—é—) Ahhoz szó sem férhet, hogy a kiegyezési kérdések teljes és végleges rendezése előtt a törvényhozás semmi nagyobb szabásu reformba bele nem foghat, mert sem a fizikai idő nem áll rendelkezésére, sem pedig nincs meg az ehhez megkívántató higgadtság és érdeklődés, minthogy azt a függőben levő kiegyezési kérdések teljesen abszorbeálják.

Ez a körülmény azonban éppen nem jelenti azt, mintha beligazgatási reformjaink előkészítése stagnálna. Perczel Dezső belügyminiszter erre nézve a ház tegnapi ülésében épp oly illetékes, mint kimerítő nyilatkozatot tett. Ebből megtudta az ország közvéleménye, hogy a belügyminiszterium kodiáktórius tevékenysége nagy szabásu méretekben működik a beligazgatási reformok előkészítésén.

A kiegyezési kérdések megoldása után okvetlenül sorra kell kerülnie a közigazgatási reformnak, amelyet annyi viszontagság ért, pedig ma már kétségkívül az ország közvéleményének talnyomó része teljesen át van hatva attól, hogy a közigazgatás államosítására föltétlenül szükségünk van ugy a jó közigazgatás helyreállítása végett, mint állami s társadalmi konszolidációknk szempontjából. Perczel Dezső belügyminiszter nyilatkozata ez irányban teljes megnyugtatót nyújtott, amennyiben

e szerint az alapvető javaslatok már olyan stádiumban vannak, hogy a jövő évi költségvetés elintézése után tárgyalás alá kerülhetnek, ami tehát nincs is túlságosan messze.

A belügyminiszter e bejelentés kapcsán egyuttal nagyon helyesen hangsúlyozta ezuttal is, hogy a törvényhozások önkormányzati jogai teljesen csorbitatlanok fognak maradni. Ez a kijelentés szükséges és helyén való volt azért, mert az állami közigazgatás ellenségeinek és az elavult megyei közigazgatás maradi védelmezőinek éppen az az állítás szolgál vesszőparipául, hogy a közigazgatás államosításának nincs egyéb czélja, mint a törvényhatósági önkormányzat konfiskálásával az állami omnipotenciának minél szélesebb keretben érvényt szerezni.

Hogy egyébiránt az államosító elemek ellenségei mennyire eltogultak, azt a belügyminiszter per analogiam az állami anyakönyvvezetés mai állapotának jellemzésével helyes világításban tüntette föl. Ez az új intézményünk, amelynek rémképeivel a közönséget ijesztették, fennállása eddigi rövid ideje alatt máris nemcsak átment a nép vérébe, hanem kétségkívül a megbízhatóságnak és realitásnak olyan fokára emelkedett, hogy kiállja a versenyt haladottabb államoknak hasonló intézményével.

A belügyminiszter beszéde egyébként, amely felölelte az utlevélügy, nyilvános betegápolás, gyámsági novella, vadászati és eselédttörvény valamint az

olcsó munkáslakások állami támogatásának reformját, szép perspektívát nyújtott arról, hogy a Bánffy-kabinetnek ez a tevékeny tagja mily sokféle irányban szándékozik állami szervezetünket kijavítani.

Politikai hir.

A bán és a fumei reformok.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a bánnak a királynál való legutóbbi kihallgatása összefügg a magyar kormány-
nak azzal az óhajásával, hogy Fiumét illetőleg definitivumot hozzon létre. Azt nem tudják, hogy a bánnak mi a véleménye ebben a kérdésben, de a nemzeti párt köreiben azt hiszik, hogy a fumei kérdés végleges megoldásának ideje még nem érkezett el.

A feljelentett Bánffy.

A „nagy“ bűnügyi följelentés bevégeztett ténynyé vált. Blaskovics Ferencz képviselőnek makulaturás levéltáka a budapesti büntető törvényszék elé vitte, még pedig nem is maga Blaskovics, hanem a néppárt látható feje, Molnár János apátplébános, a párt ama központi irodájának „vezetője“, aki a levéltáka a szemétté hányva, ott hagyta régi irodájában.

S ami még érdekesebb, a bűnvádi följelentés esakis Bánffy Dezső b. „ur“ ellen van intézve, aki, mint a humoros följelentés külső lapja mutatja „lakik Budapest, I. kerületi miniszterelnöki palota“, amelynek házszámát az apátplébános elmulasztotta megnézni, holott talán ez lett volna a „leglényegesebb“ az egész följelentésben.

A följelentés, helyesebben: vádindít-

TÁRGZA.

Bafouillot esete.

Franziából fordította: Barabás Félix.

Az ajtó kinyílt: a járdára vakító fény áradt.

— Jó éjt, öregeském — mondá egy női hang.

Az ajtó beesapódott s Bafouillot egyedül találta magát a sötét éjben. A közeli toronyban hármát ütött az óra.

Bafouillot ingadozó léptekkel haladt át az utca másik oldalára, ahova szerencsésen megérkezve, első dolga volt, hogy egy gázlámpa oszlopához támaszkodva, pénztárczáját elővegye, melynek tartalmát óhajtotta megvizsgálni. Nem is kell mondani, hogy a pénztárca belseje a lehető legrosszabb képet mutatva.

Ugy látszik, nagyon meghatotta a mi emberünket eme üresség a pénztárczában, mert a lelki furdalások által megszállva, a következő elkeseredet monológot intézte a sötét ködös ég felé.

— Nem maradt egy sou-m! . . . Az egész havi fizetésem eluszott az éjjel! . . . Ez aztán illő egy családos emberhez, egy köztisztviselőnek álló pénztárnokhoz! . . . Mit fog szólni a te feleséged, Bafouillot? . . . Vén, korhely, ré-

Egy darab ideig még a legnagyobb energiával korholta önmagát; majd lassankint abba hagyott vele s az előbbi kétségbeesést önmegelégtelt mosoly váltotta föl, hasonlóvá téve kövér arcát a telt holdhoz.

— Nem akarom magamat dicsérni, de az igazat megvallva, kitünően mulattam. Három száz frank! Az egész havi gázsím. Egy kicsit drága mulatság . . . Magam pénze volt . . . Titine, Klára, Momishonette . . . ezt nevezem aztán élvezetnek! . . . gyönyörű teremtések s hogy lehet velök mulatni! . . . No, az tagadhatatlan, alaposan kimulattam magamat!

Gondolat-menete itt ismét a régi utra tért. Bafouillot összeráncolta az amugy is lágy szívét s rákezdte újból, miközben a fületörét vakargatta.

— Igen! — de a feleségem! . . . Pedig nem oly könnyű vele elbánni. Mit fogok neki mondani, ha majd a havi fizetésem után fog tudakozódni. . . Ah! inkább meghalni szeretnék. . .

— Meghalni! . . . hogy miképen fogamzott meg Bafouillot agyában ez a gondolat egyszerre, nehéz volna meghatározni.

Egy mély sóhaj tört ki kebléből áthatva a különféle alkoholok illata által. E sóhaj azt mondá:

— Megvagyok mentve! . . .

Nem egy rendőr nézte gyanus szemmel a mellette elsurranó, félre csapott kalapu, merev tekintetű alakot, a Szajna felé sietni.

II.

A jelenet, mely most következik, nem kevésbé nagyszerű, mint rémséges.

A Jéna hid alatt, a parton egy férfi áll s belebámul a tovahömpölgő sötét hullámokba, melyek félelmes zugással törtetnek előre lábai alatt a végtelenbe. A lépesőzet alatt, mely a folyamhoz vezet le.

— Ez a férfi Bafouillot!

Arckifejezése véstteljes. Elkeseredett vonás húzódik szája körül.

— Előre! meg kell lenni! morgogta fogai közt rekedt hangon s határozott léptekkel lépdél lefelé a lépesőkön, belekapaszkodva két kézzel a lépeső karfájába. A legalsó fokra érve egy elszánt mozdulattal a Szajnába buktatta magát egész nyakig, el nem eresztve azonban a karfát.

— Buh! buh: vaczogott Bafouillot. Majd gyorsan kimászott a hideg vízből teljesen kijózanodva.

III.

Bafouillot Kornélia, ki ez alatt egy lámpa világánál férje megviselt harisnyáit igazgatta, türelmetlenül várta ennek ha-

vány pragmatikai felsorolásokból áll. Előadja szó szerint a képviselőház január 20-iki ülésének azt a részét, amelyben a miniszterelnök a nemzeti párti Blaskovics Ferencnek a néppárthoz intézett paktáló levelét ismertette. Előadja azután a jan. 22-diki és 23-diki ülésben tett miniszterelnöki nyilatkozatokat, végre a jan. 25-iki ismeretes előterjesztést, amelyben a miniszterelnök a levél hozzászámazásának utját a személyek megnevezésével előadja.

Ezek a dolgok a lefolyt napok történetéből még mindenkinek emlékezetében vannak. Mindezekből, Molnár János azt következteti, hogy itt a btk. 327. szakaszába ütköző vétség forog fenn s ezt a vétséget Bánffy Dezső b. követte volna el, akinek kötelessége lett volna a levelet visszatartani, de nem lett volna szabad megőrizni és fölhasználni, vagyis közzétenni. A följelentés még ifj. Vánca Mihály emlékezetes miskolci esetét is fölhozza, a ki ellen a levéltitok megsértésének vétségét a bíró azért állapította meg, mivel ő Felsőke papirkosarából két szétépett távirat „birtokába helyezte magát avégett, hogy annak tartalmát megtudja” s ezt a föl fogást a kir. kuria is megerősítette. A följelentés, épen nem sikerült analógiával, azt mondja, hogy Bánffy b. is a Blaskovics-féle levél „birtokába helyezte magát, avégett, hogy annak tartalmát megtudja” s a levél tartalmát a képviselőházban közzé is tette.

Végül a följelentő még azt is kifejti, hogy ez az eset nem tartozik az 1848. évi III. törvénycikkben szabályozott kivételes alkotmányjogi felelősség alá, mivel Bánffy Dezső b. a levelet nem hivatalos hatáskörében tette közzé. Ezután az egész irat egy pár német jogi idézettel, heves erkölcsi fölhaborodással és azzal a kérelemmel végződik, hogy Bánffy Dezső báró ellen a btk. 327. szakaszának második bekezdésébe ütköző vétség miatt a bíróság indítsa meg a vizsgálatot, mentelmi jogának föl függesztése végett keresse meg a képviselőházat s Blaskovics Ferencnek 1895. szeptember 20-ról hozzá intézett levelét foglalja le s tanuk gyanánt Jeszenszky Sándor min. tanácsost, Rosenberg (Radó) Siegfriedet és Vészi Józsefet meghallgatván, a miniszterelnököt „példásan megbüntetni”, a levelet pedig neki kiadni méltóztassék.

A rengeteg terjedelmű följelentés egyébként nem Molnár János, hanem ügyvédi toll műve, de Molnár János személyesen írta alá, aláírását szakszerűen hitelesítvén Bonits Ferenc és Szabó István tanuk aláírásával.

Most ez a farsangi följelentés fog a további botrányok aranybányája gyanánt szolgálni s az ebből vett klasszikus idézetekkel iparkodik a néppárt hangulatot csinálni Bánffy Dezső b. ellen. — Persze ezért nem kell komolyan venni. A följelentés mindenkinek egyforma szabadsága s akár azt is bele lehet írni, hogy egy államférfiú kasszabetörést követett el. Jogi sorsa az egésznek meglehetősen kétségtelen. A bíró dolga benne határozni (s erre mind a három fórum nyitva áll bármely vádaskodónak), de ha érdemes véleményt akarunk mondani róla, csak ismételhettük azt, amit már mondottunk, hogy a törvény 327. szakasza nem terjed ki azokra, akik akármilyen levéltitoknak — pláne eldobott és elhagyott leveleknek — birtokába közvetlenül nem helyezték magukat.

Bánffy b. „jogilag” bizonyára békén alszik ettől a följelentéstől s a dolog csak akkor kezd majd igazán érdekessé válni, ha a botrányos följelentés elintézése után Molnár János ellen a hamis vád, esetleg a rágalmozás (btk. 227. illetőleg 260. szakasz) gyümölcse is megéri, mivel a hasonló farsangi multságok nincsenek kockázat nélkül és ingyen. — A néppárti urak bösz dühe különben már a nemzeti kaszinóban is megnyilatkozott. Itt kísérletet tettek a gentlemanlike-vád behozatalával, de az persze semmiféle visszhangra nem talált.

Ilyen szép most a magyar politika!

A mi a szüléket is érdekli!

— A középiskolai tanterv revíziója. —

Debreczen, február 1.

A debreczeni tanári kör tegnap a tanügyi társadalmat és a kormányt egyformán élénken foglalkoztató kérdések felett folytatott igen érdekes eszmecserét. Sinka Sándor tanár értekezett a tanterv revíziójáról, amelyre vonatkozólag kifejtette a további teendőket, feleletül a köz-

oktatásügyi tanács által föltett három kérdésre.

Tudósításunk e fontos gyűlésről a következő:

A jelen lévők.

Az oratoriumban tartott istenitiszteletről vonultak a kollegium kis tanácskozó termébe a tanári kör tagjai, akiknek sorában a debreczeni kartársakon kívül ott láttuk Géresi Kálmán tankerületi főigazgatót, Joó Istvánt, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület gimnáziumainak felügyelőjét, a Nyiregyházáról átrándult kortagokat: Porubszky Pált, dr. Vietorisz Józsefet, Eltscher Simont, Moravszky Ferencet, Galli Lajost, Chotváts Agostont, Pauer Vilmost, Leffler Samut, Dömötör Györgyöt, az ág. ev. főgimnázium tanárait, akik a mi tanárainknak mult novemberi látogatását viszonzták s most ezek szívesen fogadott vendégei voltak; továbbá Láng Jánost, Kassai Nándort, a nagykállói reáliskola tanárait és dr. Vozáry Gyulát, a munkácsi állami gimnáziumtól.

Az elnöki széket Dóczy Imre, a debreczeni ev. ref. főgimnázium tanára, az országos közoktatásügyi tanács tagja foglalta el; mellette ült a debreczeni tanári kör alelnöke, Cserhalmy József, piarista igazgató tanár.

A gyűlés megnyitása.

Dóczy Imre nyitotta meg a felette fontos, széles érdeklődésre számító értekezletet, s üdvözlővén a megjelenteket, két dolognak a jelentőségét emeli ki, a melyek kapcsolatban állanak a mostani gyűléssel. Egyik a tanterv revíziója. Abban, hogy Magyarország egyes tanári körei ma már egyenesen a közoktatási adminisztráció körébe tartozó kérdésekkel foglalkoznak s hogy javaslataikat a kormány irányadó elvekül fogadja el, a tanári kar szellemének ereje nyilatkozik meg. Ugyanazon szellemnek a győzelme ez, a mely a protestáns középiskolákból indult ki hódító útjára.

Volt idő, nem is régen, midőn az állami középiskolák tanárkarai egyszerű végrehajtó közegei voltak az állam rendeleteinek. Ma már hogy mennyire más-képen van ez, esattanó tanúság reá a köz-

— Vén korhely! mormogta a fogai között.

Ebben a perczen megnyikkant az ajtó kilines. Kornélia egy ugrással talpon volt. Végre megkönnyebbülve érezte magát annak tudatában, hogy szabad folyást engedhet elkeseredett szíve érzelmeinek. Szemei megvillantak, nyelve kihegyesedett s mint a kigyó, készen volt a támadásra. De ki az a szájalmat gerjesztő alak, kiről csak úgy csurog a víz s a rémes fogvazogástól alig képes beszélni.

Kalap nélkül, megkékülve a hidegtől, lucskos haja szemébe lógva, ruhája testéhez tapadva! így nézett ki Bafouillet.

— Szent isten! kiáltá Kornélia, aki a dühből az ijedségre esapott át; mi történt veled?

— Búh! búh!...rabló-támadás... Jéna hidnál...Hárman voltak...Átlöktek a hid korlátján...Kifosztottak... Három óra hosszat a hideg vízben... élet-halál közt...búh! búh!...

Hova tűnt a szigorú kifejezés Kornélia arcáról? A gondos, gyöngéd feleségek mintaképe ő most, ki férjéhez rohan, hogy levegőztesse s szépen lefektesse a jól megmelegített ágyba, betakarva egy egész párna hegységgel,

— Aludj, édes öregem, aludj! Majd holnap; — folytatja energiával Kornélia, — elmegyünk együtt a rendőrséghez... Kézre kell hogy kerítsék gyilkosaidat!

IV.

Éjjel van. A „Le Canard international” szerkesztőségében vagyunk. Egy riporter lép be.

A főszerkesztő: Ön az Huntell? Történt valami új? Benézett a kerületi rendőrséghez?

A riporter: — Igen.

A főszerkesztő: — Hallott valami érdekeset?

A riporter: — Nem valami különöset...Egy embert dobtak a Szajnába.

A főszerkesztő: — Valóban, nem nagy valami!... (gondolatokba mélyed) Mondja csak, Huntell, önnek elég élénk a képzelőtehetsége, mi? (A riporter egy kézmozdatot tesz, mely szerénységét van hivatva elárulni.) Nos, édes barátom, önnek ezt a vízbe-dobást ki kell egy kicsit dolgoznia... szükségem van rá. A holnapi számunk részére még nincs semmi hajmeresztő hírünk.

A „Le Canard international” előfizetői másnap a következő hírt olvasták: Vakmerő orgyilkos támadás a Jéna hidon.

Hajmeresztő részletek.

„A Champ de Mars negyedben óriási az izgatottság.

„A mult éjjel M. B. köztiszteletben álló hivatalnokot, a mint szép esendesen hazafelé tartott, a Jéna hidnál álarozos haramiák megtámadták. Miután a védtelen áldozatot a bestiális gonosztevők tel-

jesen kifosztották s fél holtra szurkálták késekkel, a hid karfáján át a zuhogó Szajnába dobták.

Egy bátor polgár mentette ki a szerencsétlen áldozatot a habokból, aki nevével nem akarta megnevezni s azonnal elsietett a tetthelyről. M. B.-t haldokolva szállították lakására. Felgyógyulásához kevés a remény. A rendőrségnek még nem sikerült a gonosztevőket kézrekeríteni, remélik azonban, hogy ha az áldozat annyira magához fog térni, hogy kihallgatható lesz és a gonosztevők személyleírásának megállapításához ő is hozzá fog járulhatni, a tettesek kézrekerítése több mint valószínűnek lesz majd mondható.

A délelőtt folyamán több gyanus egyént elfogtak, de beigazolvá alibi-jüket, ismét szabadon bocsájtották őket.

— Oh! ez a Páris! — mormogták fogai között a „Le Canard international” előfizetői borzongva, az ember már ki se meri tenni a lábát éjjel.

V.

És Bafouillet?

Ah! Ő nem a legjobban érzi magát; Bafouillet beteg. Az az éjjeli fürdés, ha mindjárt önkaratából történt is, megártott neki.

Kornélia átkozva a gonosztevőket, a legnagyobb odaadással ápolja szegény, szerencsétlenül járt férjét.

oktatásügyi miniszter decz. 15-iki rendelete, melynek minden pontja a millenni-umi tanügyi kongresszus megállapodásai- ból van merítve.

A mai gyűlés másik nagy jelentősége tanügyi társadmunkat illeti. Jelen alkalommal ime egy szomszéd város tanári karának nagy részét üdvözölheti. Ez a megjelenés még erősebbé teszi a köz- tünk lévő kapcsolatot. Köszöni megjelenésüket, melylyel igen nagy örömet szereztek a debreczenieknek.

A titkár jelentései.

A megnyitó beszéd után dr. Kardos Albert titkár olvasta fel a Nyiregyházán november 22-dikén tartott gyűlés jegyző- könyvét, amelyet minden megjegyzés nélkül hitelesítettek.

Ezután jelentést tett a közelebb fel- merült eseményekről; köztük a kör által tett indítványok sorsáról, amelyek a köz- pont által kedvezőleg fogadtattak; rész- ben pedig a kormány által azóta a kívánt megoldást nyerték. Joó Istvánnak az állami segélyt nem élvező iskolák tanárai szolgálatai éveik beszámítására vonatkozó felszólalása és Dóczy Imrének erre adott válasza után Kardos Albert még azt jelentette, hogy az orsz. tanári egyesület főtitkára elismeréssel nyilatkozott a deb- reczeni kör működéséről; továbbá, hogy a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola tanárai közül: Kaloesa Róza urnő, Varga József és Nagy Gyula beléptek a kör tagjai közé, ami örvendetes tudomásul szolgált.

A tanterv revíziója.

Most következett a gyűlés legfonto- sabb tárgya: Sinka Sándor debreczeni ref. főgimnáziumi tanár nagyérdéki elő- adása a középiskolai tanterv revíziójáról.

E mélyreható, éleselmével kidolgozott fejtegetésekben a közoktatásügyi tanács által feltett kérdésekre adott általános helyesléssel fogadott feleleteket.

A tudós tanár legelőször is azzal a kérdéssel foglalkozott:

Van-e túlterhelés iskoláinkban?

Fejtegetéseiben arra az eredményre jutott, hogy a tanterveket és utasításokat nem lehet felelőssé tenni a túlterhelésért. Ha van túlterhelés, e bajon első sorban is maga a tanár segíthet, mihelyt élni tud az utasításban adott szabadsággal, mihelyt megtudja különböztetni a szükséges tani- tani valót a feleslegestől.

A túlterhelésben hibásnak látja a házi tűzhelyet, a családi kört is, mely mindenféle magán oktatással, foglalkozta- tással és élvezettel halmazza el az ifju- ságot, ami megrontja szellemi és testi frissességét. Hibás a szülőknek azon tö- rekvése is, amely mindenáron litterátus embert és tudóst akar nevelni még a te- hetségtelen gyermekekből is. Ez a vágy okozza az osztályok tulzsfolttságát, ami egyik legfőbb oka a túlterhelésnek tulaj- donított bajoknak.

E helyen megjegyzi az előadó, hogy a társadalom e beteges irányzatát egészse- gesebb mederbe főként a közgazdasági viszonyok átalakulása terelheti.

A túlterhelés okát a tankönyvekben is találja. Jó tankönyvek szükségét han- goztatja, amelyek csak annyit tartalmazza- nak, amennyit épen kell; mert a mosta- niaknak terjedelme, stilusa egyformán kifogás alá esik.

Végül rámutat még egy sokak által hangoztatott túlterhelési okra: a házi- dolgozatokra és a memorizálásra. Ezen a bajon az által vél segíthetni: ha mielőbb felállítják a pedagógiai szemináriumot; ha mindinkább tért foglal az a nézet és ér- vényesül is, hogy a tanítás művészet, hogy a tanárnak hűséggel és lelkiismeretesség- gel kell köteletségét teljesíteni.

Nemzeti nevelés, jöjjön el a te országod!

A közoktatásügyi tanács második kérdése a tanári körökhöz ez: ifjuságunk képzése megfelel-e a nemzeti szellemnek?

Előadó erre azt feleli, hogy a magyar középiskola nemcsak művelt embert, hanem hazafit is akar nevelni. A tanter- vek bőségesen gondoskodnak a nemzeti, a magyar elemek érvényesüléséről. Ha mégis bajok és hiányok vannak, ezek okai másutt keresendők.

Ez okokat előadó polyglott voltuk- ban, a gyakorlati kivétel és a szemléltető oktatás hiányosságában meg a tanterv fiatal- ságában keresi.

Ami különösen a szemléltető okta- tást és a nemzeti öntudat felébresztésé- nek külső eszközeit illeti, a hazafias fájdalom mélabus hangján hivatkozik a külföldi nemzetek, főként pedig Olasz- országnak a miénknél sokkal szerencse- sebb helyzetére, ahol a klasszikus világ emlékein kívül lépten-nyomon szemünkbe tűnnek Róma, Nápoly, és a többi nagy- városok közterein az egységes Olasz- országért vívott harcok hőseinek már- ványba faragott, érezbe öntött alakjai: a nemzeti büszkeség és a dicső tradíciók eme lelkesítő ápolói. Hol maradtunk mi ezektől?

Epen ezért fősulyt kell fektetnünk a nemzeti irodalomból merített olvasmá- nyokra és a magyar történelemre, melyek érdekében ki kell küszöbölni az idegen elemeket. És meg kell ragadnunk minden alkalmat, melyeken iskolai ünnepélyek által a hazafias szellemet ápolhatjuk növendékeink között.

Mit kell hát tennünk?

Ezeknek utánna következő határozati javaslatokat ajánlja elfogadásra:

I. Általános szempontból

mondja ki a kör:

1. hogy a tantervek és utasítások elvi követelményeiben a túlterhelésre lényeges okot nem talál, ennél fogva azoknak leszállí- tását a középiskola céljának veszélyeztetése nélkül megengedhetőnek nem tartja.

2. hogy némely tantárgyak anyagának osztályonkénti megállapításában, beosztásá- ban és részletezésében főleg az utasításokban az alapelvektől való eltérések, ellenmondások és tulzások tapasztalhatók, de ezeken a tan- tervek és utasítások keretében segíteni lehet.

3. Evégből a) a magyar nyelv és irodalmi anyag, amennyire a mai szervezetben lehet, oly helyzetbe hozandó, hogy alapul szolgáljon a többi nyelvek tanításának, b) a gimnázium I. osztályában maradjon csak Magyarország földrajza, Európa a II. osztályba helyeztessék át, c) Az utasításokban a földrajznál a (ter- mészetrajzi rész) természeti viszonyok bő- részletezése szorítottassék meg: d) az egyete- mes történelem tulságos részletezése, mint a főkövetelménnyel ellentétben álló, szintén apasztandó; e) a német és francia nyelvnel úgy az olvasmányok kiszemelésében mint a tanításban a gyakorlati szempont legyen irányadó.

II. A nemzeti elemek szempontjából

mondja ki a kör:

1. hogy bár a jelenlegi tantervekben a nemzeti elemeket eléggé képviselve látja, mind a mellett a nemzeti szellem nagyobb érvényesülhetése szempontjából kívánja:

a) hogy az utasításokban a nemzeti szel- lem minden téren kifejezetten is érvényre jusson.

b) Az alsó osztályu olvasó könyvek majdnem kizárólag a magyar nép multjának és jelenének fejlődés szerinti ismertetését tartásuk szem előtt, az új irodalmi olvasmányok is a felsőosztályokban az elmélet számára lehetőleg magyar íróktól vétessenek.

c. Az irodalom történet tanítása a gimnáziumban a VII. osztályra kiterjesztessék. E végből a magyar nyelv és irodalmi anyag felosztása a következő legyen: IV. osztály: Stilisztika és szerkesztéstan. V. osztály: Rhetorika; VI. osztály: Poetika. VII. osztály: Irodalom történet. Hogy az V. és VI. osztály- ban az irodalmi olvasmányokra kellő idő jusson, a német nyelv óráinak száma egygyel a magyar nyelv javára kevesbitendő.

d. A magyar történelem és földrajz épen oly központja legyen az egyetemes tör- ténelemnek s politikai földrajznak, mint a nyelv és irodalmi oktatásnak a magyar nyelv.

e. Szemléltető eszközökről gondoskodni kell.

f. Iskolai ünnepélyek által gondoskodni kell arról, hogy ápoltsassék és fejlesztessék a nemzeti szellem és tradíció.

III. A görög pótló tanfolyamra nézve

mondja ki a kör:

1. hogy a görög pótló tanfolyam mai anyagát és tantervét nem helyesli;

2. hogy az 1890. évi törvény módosi- tását óhajtja s ezekben a következő tantár- gyakat a következő beosztással ajánlja:

a. görög irodalmi művek olvasatása a történelmi, epikai, drámai-, s lyrai költő- szet s a bölcsészet köréből s pedig

V. osztály: Herodot, VI. osztály Homeros eposai és lyrai szemelvények; VII. osztály: Demosthenes könnyebb beszédei és a tragikusok (főleg Sophokles), VIII. osztály: Thukydidés és Plató.

b. görög művészet történelem. Itt ter- mézetesen az iskolában csak a görög mű- vészet fénykora (Cimon és Perikles ideje) jöhetne tekintetbe s azt kellene a négy osz- tályra arányosan, akár a művészeti tárgykör- rök: építészet, szobrászat, festészet szerint, akár pedig a fejlődés szerint felosztani,

c. szabadkézirajz, mintáin főleg a görög építészet tárgyak lennének.

A vita.

Az élénk tetszéssel fogadott előadás után:

Dóczy Imre elnök a várható vita zsinórmértékűl előrebocsátja, hogy ezutal csakis a tanterv revíziójáról van szó, a konzerválásról, nem pedig a középisko- lai magasabb reformról, a mely a törvény megváltoztatását involválja majd. E kor- látozáshoz szabják tehát a felszólalók észrevételeiket.

Joó István gimnáziumi felügyelő örömet fejezi ki az előadó fejtegetésein vé- gigvonuló konzervativizmus felett. Hossza- sabban foglalkozik az előadó fejtegetéseivel. Ő is abban a meggyőződésben van, hogy meg kell értetni a társadalommal, miszerint a szülék nevelő társai legyenek a tanárnak és otthon ne rontsák le azt, amit a tanár az iskolában épít. A görög pótló tanfolyamnak ő is módosítását kí- vánja.

Géresi Kálmán tankerületi főigaz- gató szintén több észrevételt tesz az elő- adó munkájára. Nem helyesli, hogy a német nyelvet megakarja rövidíteni s hogy egyes tantárgyakra egyenesen úgy mutatott rá, hogy azokat kell ősszebb szorítani. Az irodalmi olvasmányoknál szerinte nem lehet Coriolant és Homert mellőzni. A túlterhelésen szerinte is lehet segíteni. Ebben különben bünös a világ fejlődése is. Abban, hogy a tanárságot művészté kell emelni, nincs egy véle- ményen az előadóval. Mert a tanárság ügyesség és mesterség maradhat csak, ennél felebb nem viheti.

Porubszky Pál (Nyiregyháza) a túl- terhelésért első sorban szintén a tulzsfolt- ságot okolja. E miatt nem érhető el kívánt eredmény. — Ő szeretné a gyógyszerek közé fölvenni azt is, hogy egy osztályban

nem lehet több 30—40 tanulónál. A nemzeti elem bevonását illetőleg egyetért előadóval; bár nem minden tekintetben. Ez elemet azért nem tudjuk eléggé érvényesíteni, mert nincs rá elég időnk. O a IV. osztálytól kezdve heti 4 órát, a VII. VIII. osztályban pedig heti 3 órát szeretne adni a magyar nyelvnek, illetőleg a magyar irodalom történetnek.

Panaszkodik amiatt is, hogy a mai ifjúságban nincs meg az a szeretet a magyar remek írók iránt, mely a régieket olyan nagyon lelkesítette. Szerinte oka ennek az, hogy a hírlapoltvasás köli le az ifjúság minden érdeklődését.

A modern nyelveket nem szeretné megrövidíteni. Inkább a görögöt vegyennek el egy órát.

Kardos Albert is örömet fejezi ki az előadáson végig vonuló konzervativizmus felett. Örvend azon is, hogy az előadó a tulterheltséget nem a tantervben, és utasításokban, hanem külső körülményekben és magukban a tanároknak kereste. Ő még nem látott eleven gyermeket, akit az iskola terhelt volna túl. Ez csak olyan tanulóval történik meg, akivel szülei visszaélnék, akit tehetség, kedv és hajlam nélkül tudományos pályára akarnak képezni. (Helyeslés.) Ő is azt tartja, hogy a magyar föld, magyar nép, magyar irodalom és történelem legyen minden tanítás központja. Ezekről eltekintve, a németnyelvre való rámutatást és a franczia nyelvnek gyakorlati tanításának hangsúlyozását az előadói javaslatból kihagyandónak véli.

Starck Andor kegyesrendi tanár szerint a tulterhelés relative van meg, főként az alsó osztályokban. Oka, hogy vele nem való elemek árasztják el. Meg kellene szorítani a föltételt vagy a fölvételi vizsga behozatala vagy előkészítő osztály felállításával. Mert most a magyar nyelvből rendkívül kevés készültséggel jönnek a gimnáziumba, ahol aztán a földrajzi növénytanulással és állattannal együtt előadva nagyon megviseli a tanulót. Azt is kifogásolja, hogy a történelem tanításban nincs meg az ethikai elem s hogy történelmünk olyan részein, ahol vagy a nemzet egyik része a másikkal vagy a nemzet a királyával összeütöközött, átsikamlunk.

Joó István is szeretné a progimnáziumot; de hát ehhez a jóakaraton kívül más is kell: pénz. A tulzsufoltság s az ebből eredő tulterhelés meggátlására ideje volna restituálni a fölvételi vizsgákat. A tankönyv szerkesztésére is több gondot kell fordítani.

Gulyás István azt vitatja, hogy az utasításokban nem a nemzeti elem a központ, ez másodsorban szerepel azok szerint. Ezen kíván segíteni.

Dóczy Imre is hive a felvételi vizsgálatoknak; de ezeket csak az 1883-diki törvény módosításával lehet visszaállítani. A tulterhelés meg van, a minnek oka a tulzsufoltságban amin csak törvény revízió a tankönyvekben, a min tankönyv tevizió segíthet és a tanárok eljárásában rejlik, amin meg a tanárképzés segíthet. Ő is mellette van a tananyag helyesebb elosztásának. A tantervvel szemben formálható követelmények lejjebb nem szállíthatók sem a nemzeti szellem fejlesztése sem a középiskola színvonalának veszélyeztetése nélkül. A görög pótló tanfolyamra nézve az a véleménye, hogy a javasolt három ág helyett elég két ágat venni fel.

Sinka Sándor szólott még röviden a tárgyhöz, kijelentve, hogy azért indítványozta a német nyelvi órák leszállítását, mert az időt csak azon elemektől véve nyerhetjük meg, a melyektől nemzetiségünket legjobban feltjük.

Határozat.

E magas színvonalu vita után az elnök föltette a kérdést: elfogadja-e a gyűlés az előadó javaslatait?

A gyűlés az általános szempontokra nézve felsorolt összes pontokat az e) alatti pont hivatásával egyszen; a nemzeti elemek szempontjából elsorolt javaslatokat is egyszen elfogadta, azon módosítással, hogy a szerkesztéstan és retorikát az V. osztályban együtt kívánja előadni és hogy a németnyelvre való rámutatást mellőzte. A görög pótló tanfolyamra nézve az a) és b) alatti javaslatokat összefoglalta s ezekből a részletezést kihagyta.

A gyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét az előadó Sinka Sándornak a szép munkáért.

S miután meg a titkár bejelentette, hogy dr. Bartók Jenő debreczeni segéd-tanár, megválasztott nyiregyháza ev. ref. lelkész a kör tagjai közé lépett, elnök a gyűlést berekesztette.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Tény czáfol.

Budapest, február 1. A báró Jósika Samunak, a Felső személye körüli miniszternek lemondásáról korpoltált kósza híreket legjobban az a tény czáfolja meg, hogy folyó hó 8-dikán ismét elfoglalja hivatalát.

Apponyi nem lesz követ.

Budapest, február 1. Gróf Apponyi Albertől az hírlik, hogy követtséget vállal. A hír minden alapot nélkülöz.

Eltűnt főispán.

Budapest, február 1. Alsókubinban Szmrecsányi főispán állítólagos eltűnését nagy adósságaival hozzák összefüggésbe.

Öngyilkos kereskedő.

Budapest, február 1. Stein Manó vaskereskedő Károly köruti lakásán öngyilkosságot követett el, mert nem tudott házbért fizetni.

Értekezlet a külügyminiszteriumban.

Budapest, február 1. A külügyminiszteriumban tartott értekezlethez fűzött kalandos híresztelések merő hazugságok.

A feljelentett Bánffy.

Budapest, február 1. A levélügyben Bánffy ellen beadott feljelentés előkelő jogászok szerint hivatalból lesz vissza-utasítandó, mert magánszemély ellen adatott be.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utezai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Időjárás.

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Február 1. —

— Változó felhőzet. — Fagy. — He-lyenkint csapadék. —

— A holnapi ünnep. A róm. kath. hívők holnap ünneplik gyertyaszentelő boldogasszony ünnepét, mely alkalommal a debreczeni róm. kath. templomban a következő istentiszteletek lesznek: Reggel 7 órakor Kovács Márk, 9 órakor dr. Wolaffka Nándor püspök mond misét. A 9 órai misét gyertyaszentelés előzi meg és szentbeszéd követi, amelyet dr. Wolaffka Nándor püspök tart. Déli 1/2 12 órakor Molnár Kálmán miséz, délután 3 órakor pedig dr. Wolaffka Nándor püspök tart litániát.

— Szent Balázs. Holnapután, szerdán lesz Szent-Balázs napja, amelyen reggel 7, 8 és 9 órakor dr. Wolaffka Nándor püspök fog balázsolni.

— A szatmári főispánság. Mióta csak a szatmári főispánság megüresedett, egyre érkeznek a hírek az új főispán személyét illetőleg. Alig tudtuk a hírlé-sekkel szemben elhitetni, hogy gróf Degenfeld József főispán a mienk marad, már ismét egy kiváló debreczeni férfit nevével hozzák kombinációba, Az Egyet-értés közli ugyanis a hírt, hogy Kólcsey Sándort, a debreczeni kir. ítélőtábla bír-át, Böszörményi Károly volt szatmári polgármester vejét fogják Szatmármegye főispánjává kinevezni. A hírt mi fenn-tartással fogadjuk és közöljük.

— A törvényszék munkarendje. A debreczeni kir. törvényszék a hét folya-mán a következő ügyekben tartja meg a végtárgyalást. — Február 3-án szerdán Antal Sándor és társai ellen szándékos emberölés büntettségéért. Február 4-én csüt-törtökön Tóth Mihály ellen sikkasztás vétségéért. Február 5-én, pénteken Kunkli Imre ellen lopásért, Pallás Sándor ellen lopásért, Mike Sándor ellen hatóság elleni erőszakért. Pálffy Lajos és társai ellen magánlaksértésért. Február 6-án szomba-ton a Schiller—Szathmáry Zoltán féle sajtópör tárgyalása.

— Pénztárvizsgálat. Komlóssy Arthur főjegyző, dr. Magoss György t. alügyész, Pálffy Gábor bizottsági tag és Illéssy Gyula árvaszéki jegyző szombaton várat-lanul megvizsgálták a gyámpénztárt s ott mindent rendben találtak.

— Tisztújító közgyűlés. A debreczeni jogász- és tisztviselőikör tegnap délelőtt tartott meg rendes évi közgyűlését, a mely tisztújítással volt egybekötve Puky Gyula elnöklété alatt s a tagok élénk ér-deklődése mellett. A zárszámadásokat, melyek szerint a múlt évi bevétel 2736 frt 99 kr., a kiadás 2484 frt 36 kr., a tiszta maradvány 253 frt 63 kr. volt, tudomásul vették. Tudomásul szolgált az elnök évi jelentése is. A folyó évi költségvetést Puky Gyula előterjesztésére 2873 forint 63 kr. bevételben és 2685 frt kiadásban irányozták elő. Ezután az elnök a maga és tisztársai nevében megköszönve a bi-zalmat, letette mandátumát. Nyomban ezután megtörtént a tisztújítás, melyen az új tisztikar, a választmány és a számvizsgá-ló bizottság a következőleg alakult meg: Elnök: Puky Gyula. Alelnökök: Lengyel Imre, Dobieczyk Sándor. Titkár: Szűts Géza. Pénztáros: Harmath Gergely. Könyvtáros Sapka János. Gazda: Suhajda József. Választmányi tagok: Szilágyi Imre (egyszersmind a kör ügyésze), Balogh Imre, Bartók Agost, Boczán Ele-

mér, *Csath Zsigmond, Eötvös Károly* Lajos, *Eriez Ernő, Géresy Kálmán, Jaszencsák Sándor, Igyártó Sándor, dr. Kola János, Kőlcsey Sándor, Kugler Mihály, Mürk Endre, Materny Lajos, Miskolczi Jenő, Molosányi János, Pápay János, Széll Farkas, Szigmeth Károly, Unger Gusztáv, Vecsey Imre, Wolaffka Antal, Harsányi Gusztáv, Konez Ákos.* A számvizsgáló bizottság tagjai: *Tikos József, Werlin Sándor, Vattay Géza, Majerszky Mihály.*

— **A koronázási ösztöndíj.** A koronázási alapítvány egyik 300 frtos ösztöndíját a tanács 1897-re Mészáros József debreczeni születésű építész-rajzolóknak ítélte oda, aki külföldi tanulmányra készül.

— **Apponyi Albert gróf rőzsálcája.** Bécsből vették egy eljegyzéshírt, melyben boldog vőlegényül Apponyi Albert gróf szerepel. A tudósítás azt jelenti, hogy Apponyi Albert gr. Bécsben eljegyezte *Mensdorff-Pouilly* Klotild grófkisasszonyt. Az eljegyzésről a bécsi arisztokrata körökben már hetek előtt beszéltek s azt mondják, hogy az ünnepies eljegyzést eddig az Apponyi gróf édes atyjának súlyos betegsége gátolta. Apponyi gróf menyasszonya, aki 30 éves, a bécsi arisztokraciában a divatban lévők közé tartozik; a társaságban *Cloclo*-nak nevezik. A grófnőnek műszeretét igen dicsérik; gyakran vett részt a bécsi arisztokraták által rendezett műkedvelői előadásokon, legutóbb azon a nagyszabású jótekonysági műkedvelői estélyen, melyet a miniszterelnökség palotájában tartottak, régebben pedig a *Metternich* hercegnő által a *Schwarzenberg* hercegi palotában rendezett estélyen. A grófnő édes anyja *Alexandrina* grófnő 1857-ben *Mensdorff* Sándor gróf osztrák külügyminiszterhez ment nőül, akit később *Dietrichstein* hercegi rangra emeltek. A menyasszony testvérei közül az egyik *Dietrichstein-Mensdorff* herceg, a király szárnysegéde, a másik *Mensdorff* Albert gróf követési titkár a pétervári nagykövetségnél. A vőlegényt, Apponyi Albert gróftól ismeri politikai szereplése folytán mindenki. Elegáns szép alakját, rokonszenves egyéni tulajdonságait fölösleges leírunk. Csak azt jegyezzük meg életrajzi adataiból, hogy 1846. május 29-én született, tehát most 51-ik évében jár, aminél sokkal fiatalabbnak lehet hinni. Ime most kiderül, hogy Apponyi gróf csak a politikában marad passzív.

— **A város adományai.** A városi tanács közelebb több rendbeli adományt tett hazafias emberbaráti ezélokra hozzáintéztetett kérvények következtében. *Szinyér Váralja* közönsége az első magyar nyelvű írója, az új testamentum fordítója Erdősi Sylvester János, volt debreczeni tanár szülőföldjén emlékoszlopot akar emelni a híres reformátornak. A bizottságban a község minden felekezete képviselve van s a gyűjtő felhívást Bartók Lajos orsz. képviselő, Papolezy Béla földbirtokos, Frank József főesperes plébános, Sátor Dávid ref. lelkész, Lanczky Sándor stb. irták alá. A tanács tizenöt forintot adott e kegyeletes szép emlékre. A székelyek is emlékoszloppal jelölik meg azt a helyet, ahol Bukov a székelyek hóhéra 1764-ben vad kegyetlenséggel agyonlövötte az ősi intézményeikhez és szabadságukhoz ragaszkodó esiki és háromszéki székelyeket. A mádefalvai veszedelem — siculicium — emlékének felállításához szintén 15 frttal járult a debreczeni tanács. — A szabadkai missioi-jellegű ágostai evangélikus egyház temploma és iskolája építésére, melytől a gazdag kath. város Szabadka szükkeblün megtagadta a segílyt, 10 frtot, a kalotaszegi Zsobok és Farnos magyar falvak jégverte lakosai felsegítésére pedig 30 frtot szavazott meg.

— **Meghívás és kérelem.** A vidéki hírlapírók szövetségének debreczeni helyi bizottsága részéről február 12-én rendezendő színházi előadásra felkért közreműködő hölgyeket és urakat van szerenesénk a holnap, kedden délután 3 órakor a színpadon megkezdendő próbára oly kérelemmel meghívni, hogy azon pontosan és teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. A helyi bizottság elnöksége.

— **A Csokonai körből.** A Csokonai-kör választmánya tegnapelőtt este Széll Farkas elnökle alatt ülést tartott. Komlóssy Arthur alelnök jelentéseit a kör új helyiségének bebutorozásáról és az erélye tár gyarapodásáról örvendetes tudomásul vették. A kereskedő társulatnak pedig a helyiség átengedéseért köszönetet szavaztak. A Kazinczy pályázatra beérkezett műveket bírálat végett küldöttségnek adták ki, a melynek tagjai Géresi Kálmán, S. Szabó József tanár és dr. Benedek János. A prózára egy, a verses pályakérdésre pedig 12 mű érkezett. A városi tanács felhívására gondozás alá vette a kör a gályarabságot szenvedett lelkészek emlékoszlopát. Szóba jött az is, hogy ezentul időnként Csokonai esték volna rendezendők fehér asztal mellett. A kivitellel az elnököt bizták meg.

— **Nagy idők tanuja.** Egymás után halnak meg azok, kik a nagy időkben fegyverrel kezökben védték a legdrágább kincset: a nemzet szabadságát, függetlenségét. *Rácz György* nyugalmazott városi gyámpénztári ellenőr tegnap reggel szívzselhűdés következtében felesége karjai között csendesen elhunyt. Az öreg ur csaknem egy idős volt a végéhez közeledő századdal. 1812-ben született. Fiatalabb éveiben timár mester volt: a debreczeni iparos polgárok amaz értelmes, tanult és tapasztalt fajaiból, a melynek vezetői mindig nagy, gyakran döntő befolyást tudtak gyakorolni e város közérzetére és sorsára. Ő is nem csak szemtanuja, de tevékeny részese volt közel félszázadon keresztül épen a legmozgalmasabb időszakokban Debreczen politikai eseményeinek. 1847-ben egyik tagja volt az István nádor fogadtatására rendezett deli lovas banderiumnak, a mely kevéssel később magvát képezte az Erdélybe induló debreczeni lovas nemzetőrsapatnak. — *Rácz György* is ott harczolt Erdély vészátatott mezőin Bem hadseregében a vitéz Kemény Farkas parancsnoksága alatt s ő is ki volt küldve a Brády család kegyetlen lemészárlóinak elfogatására. A hatvanas években egyike volt a debreczeni balközép legerősebb támaszának s Révész Imre váratlan lemondása után a II. kerületben képviselőjelöltül is emlegették, de ő kijelentette, hogy erre a megtiszteltetésre már nem vágyik. Tisza Kálmánnak mindvégig nagy tisztelője volt s a hatalmas párvezér is sokra becsülte az agilis derék polgárt. Az 1872-diki választásnál a *Rácz György* által vezetett polgárság buktatta meg Patay Istvánt s jutatta győzelemre a III. kerületben Molnár Györgyöt, akivel később a fuziókor híven követte Tisza Kálmánt és bő része volt a szabadelvűpárt megalakításában. A helybeli ev. ref. egyháznak sokáig volt algondnoka. 1869-ben városi gyámpénztári ellenőrré választották s ebben az állásban megmaradt 1893. május 1-ig, amidőn nyugalomba vonult. A timártársulat évkönyveiben is megörökítette a nevét, az által, hogy az árucarnok építése körül buzgó munkásságot fejtett ki. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. *Rácz Györgyné* szül. *Harangi Julianna*; továbbá *Rácz Mihály* nejével *Jobbágy Eszterrel* s gyermekeivel; özv. *Rácz*

Károlyné, Sárka Julianna gyermekével; *Rácz Julianna* férj. *Kovács Mihályné* s gyermekeivel; *Rácz Lajos* nejével *Nánássy Erzsikével* s gyermekeivel, valamint az összes rokonság nevében is, a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a hön szerető és szeretett legjobb férj, kedves atya, nagyatyja és déd-atyának, néhai *Rácz György* Debreczen szab. kir. városi gyámpénztári nyugalmazott ellenőrnök, f. 1897. év január hó 31-én reggel 8 órakor, életének 85-ik, házassága 15-ik évében, szívzselhűdésben történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 2-án kedden délután 2 órakor fognak, a Dedó-utcai 71. számú házuknál tartandó rövid ima után, az ev. ref. szertartás szerint, a Kossuth-utcai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonnainkat, ösmerőseinket s általában a résztvevő nagy közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. február 1. Béke hamvaira! A koszoru mellőzése kéretik.

— **Az Emke színházi estélye.** Az Emke márczius 26-iki színházi estélyének rendezőbizottsága tegnap délelőtt gróf *Kornis Zsigmondné* elnökle alatt ülést tartott amelyen a műkedvelőket osztották be a műsor öt számába.

— **Honvéd póttartalékosok behívása.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a honvédállományhoz tartozó póttartalékosokat, kik a múlt év végéig még kiképzésben nem részesültek, nyolczheti kiképzésre hívják be. — A visszamaradtak közül egyelőre csak kétezer fognak beidézni.

— **A gyógyíthatlan betegek megölése.** Hány szerencsétlen teremts jár közöttünk sápadt arcuzal, a kit csak hetek, napok, vagy órák választanak el az örökös feloszlástól. Életük szenvedés és gyötrelmek, a reményüknek pedig az utolsó szikrája is kialudt már. Miért élnek e boldogtalanok? — kiált fel tisztelendő dr. *Wendte*, egy amerikai, oaklandi tudós férfiú. — Az ember szeretet dolga, hogy a halálos beteget gyötrelmeitől megszabadítsa. És a derék oaklandi orvos egy nyilvános felolvasásában arra kérte az államot, adja meg neki a jogot, hogy a *gyógyíthatlan belegeket megölhesse*. Lám, mondja a doktor ur, a lovunkat, az ökrünket megöljük, ha gyógyíthatatlan baja támad — vajjon embertársaink iránt részvételebbek tudnánk lenni? Dr. *Wendte* ur azt kívánja, hogy minden városban hivatalos *gyilkoló-bizottságot* alakítsanak, a mely a súlyos betegeket megölje.

— **Hadmentességi díj fizetni kötelesek figyelmébe.** Mindazok, kiknek hadmentességi díj fizetési kötelezettségük még le nem telt, figyelmeztetnek, hogy e tárgyban jelentkezéseket el ne mulasztják. Jelentkezhetni a hadmentességi díj kivető hivatalban, Hungária épület II. emelet 14. ajtó d. e. 8 órától d. u. 2 óráig.

— **Értesítés.** A debreczeni izr. hitközség tagjai ezennel értesítetnek, hogy az 1897. évi kultuszadólajstrom az adó-kivetőbizottság által elkészítettén, a mai naptól kezdve 1897. február hó 7-ik napjáig a hitközség jegyzői hivatalában (N.-Várad-utca 2204. sz.) közszemlére kitétetett s ugyanott a jelzett napig a netaláni felszólamlások benyújthatók. Későbbi felszólamlások figyelembe nem vétetnek. Debreczen 1897 február hó 1-én. A debreczeni izraelita hitközség előljárósága.

— **Tolvaj cseléd.** Horváth Ágnes h.-bőszörményi cselédleány *Guthán* Lajos kályhás mesternél szolgált a péterfia-utczán. A cseléd kilépvén a szolgálatból, ott hagyta ruháját egy ládában, melyért aztán tegnap ment vissza. A cseléd távoztával észrevette a kályhás, hogy ezüst

órája hiányzik, mely egy szekrényen állott. Gyanuja rögtön Horvát Agnesre irányult s mivel tudta, hogy az a délutáni vonattal szándékozik hazautazni, kiment utána az állomáshoz. Letartóztatták. Bekísérték a városházához, ahol kihallgatván, bűnét bevallotta. Miután pedig ez már nála visszaesés, ügyét áttették a királyi ügyészséghez.

— **Elveszett.** Szombaton a piacon elveszett egy saphir belsejű, apró triliántokkal körözött arany nyakkendő. A megtaláló 25 frt jutalomban részesül, ha a tüt átadja a II. kerületi rendőrkapitányságnál.

x **Érdekes találmány** látható a Szedlák és Vámos féle ház emeleti helyiségében. Az Edison-féle Kinematographról van szó, mely abból áll, hogy a legénekebb mozdulatok külön-külön, de a természetes gyorsasággal lesznek lefotografálva, melyeket a szerkezet hűen ad vissza, olyan gyorsasággal, hogy egy robogó vonatnak mindegyik üteme, egy tizedmásod perczenkint, tehát a berobogást a pályaudvarra minden változataival és élénkségével tanul a szemlélő elé. Egyik felvételt követi a másik s ezen többszörös változatból elő áll a mozgás. Igy pl. láthatunk táncosnókat, sétálókat, ugrándozókat folytonos mozgásban. A Kinematograph csakugyan megérdemli a megtekintést.

Mulatságok.

* **A polgári kör bálja.** Szombaton este zajlott le a farsang egyik legsikerültebb és legnépesebb bálja, amelyet a polgári kör rendezett. Minden dícséret és fölszemes szószaporítás nélkül álljon itt a bál névsor: **Leányok:** Szentesi Erzsike, Nyilas Juliska, Balogh Rózacska, Nagy Mariska, Nagy Erzsike, Ferge Zsuzsika, Csurka Mariska, Gombos Eszti, Teremi Erzsike, Kobi Ilonka, Nagy Juliska, Tóth Mariska, Kis Margit, Ökrös Eszti, Gönczy nővérek, Balogh Róza, Kovács Katalin, Nagy Regine, Nagy Mariska, Sári nővérek, Szilágyi nővérek, Korpási Juliska, Balogh Juliska, Hornyák Erzsike, Kovács Róza, Antal Margit, Nalácsi Mariska, Tóth Ilona, Németi Erzsike, Rác Eszti, Erdélyi Mariska, Nagy Margit, Kálmánchely nővérek, Törő Karolin, Erdei Eszti, Stern Anna, Jancsó Mariska, Nagy Juliska, Csizsár Erzsike, Kéki Mariska, Szathmári Mariska, Király Juliska, Barna Zsuzsika, Birinyi Zsuzsika, Horváth Mariska, Nagy Erzsike, Faragó Juliska, Bencsik Erzsike, Kecskés Róza, Pósalaky Mariska, Faragó Erzsike, Uzsó Mariska, Szathmár, Irénke, Korpási Juliska, Varjas Eszti, Horváth Eszti, Tóth Juliska, Németh Gizella, Szekeres nővérek, Szathmár Erzsike, Egri Ilona, Nagy Mariska, Deák Róza, Molnár Juliska, Kelemen Juliska, Medgyaszay Erzsike, Kéki Sóna, Rác Mariska, Daku Róza, Györy Eszti, Nagy Juliska, Tóth Szeréna, Katona nővérek, Sebők Etelka, Vértesi Eszti, Kozma Juliska, Erdei Juliska, Polgári Eszti, Pongor Erzsike, Szentesi Margit, Kormós Emma, Molnár nővérek, Debreczeni Mariska, Diószegi Juliska, stb. **Asszonyok:** Nyilas Gáborné, Ferge Istvánné, Kovács Józsefné, Csurka Lajosné, Gombos Istvánné, Pál Jánosné, Nagy Istvánné, Harsányi Jánosné, Imre Vinczéné, Tóth Józsefné, Kiss Imréné, Ökrös Józsefné, Gönczi Endréné, Kovács Péterné, Kovács Sámuelné, Nagy Jánosné, Szücs Imréné, Németi Jánosné, Czobor Károlyné, Szabó Péterné, Fényes Györgyné, Jani Mihályné, Szilágyi Józsefné, Korpási Dánielné, Balogh Jánosné, Horváth Józsefné, Nagy Lajosné, Tolnai Istvánné, Nagy Gáborné, Möricz Ferenczné, Nagy Jánosné, Biczó Gyuláné, Némethi Józsefné, Ungvári Józsefné, Jobbágy Jánosné, Kiss Bálintné, Király Ferenczné, Barna Jánosné, Rác Mihályné, Asztalos Istvánné, Erdei Ferenczné, Törő Imréné, Boldog Istvánné, Rogi Vinczelné, Erdei Józsefné, Jámbor Jánosné, Szabó Imréné, Vántsa Györgyné, Jancsó

Lajosné, Bihari Józsefné, Nagy Imréné, Szabó Gézáné, Csizsár Ferenczné, Kéki Józsefné, Szathmári Józsefné, Birinyi Lajosné, Kulesár Imréné, Horváth Mihályné, Nosztrai Istvánné, Kobi Györgyné, Teremi Gáborné, T. Nagy Jánosné, Faragó Andrásné, Beneze Lászlóné, Nagy Istvánné, Pósalaky Andrásné, Pósalaky Mihályné, Faragó Mihályné, Uzsó Istvánné, Szathmár Mihályné, Korpási Dánielné, Varjas Andrásné, Horváth Izsóné, Tóth Józsefné, Némethy Gáborné, ifj. Gyarmathy Jánosné, Tóth Józsefné, Szekeres Andrásné, Ungvári Józsefné, Szathmár Istvánné, Egri Mihályné, Nagy Gáborné, Medgyaszai Sándorné, Kéki Sándorné, Rác Sámuelné, Daku Jánosné, Györi Mihályné, Nagy Jánosné, Katona Mihályné, Nagy Imréné, Nagy Józsefné, Vértesi Istvánné, Papp Jánosné, Nagy Lajosné, Kiss Miklósné, Kántor Józsefné, Kövesdi Józsefné, Kozma Józsefné, Erdei Jánosné, Beke Sándorné, Polgári Mártonné, Buru Jánosné, L. Nagy Bálintné, Gombos Gergelyné, Pongor Jánosné, Szentéi Jánosné, Balogh Józsefné, Ungvári Andrásné, Molnár Józsefné, Debreczeni Györgyné, stb.

* **Az asztalosok bálja.** A debreczeni asztalos ifjuság tegnap este fényesen sikerült bált rendeztek a Bikában amelyen jelen voltak: **Leányok:** Szamo Margit, Balácsi Mária, Szabó Róza, Balogh Eszti, Orosz nővérek, Szendrei nővérek, Kiss Juliska, Kövesdy Eszti, Cseresznyész Mariska, Juhász Ilona, Zöld Róza, Molnár Zsuzsika, dr. Kovács nővérek, Soltész Eszti, Tamosoczky Ilona, Szőke nővérek, Kolki Emma, Ormódi nővérek, Szabó Eszti, Nagy Róza, Máté Rózsika, Kállai Juliska, Kiss Ida, Takács Mariska, Terezi Zsuzsika, Ács Emma, Kató Karolin, Kállai Mariska, Kovács Mariska, Kovács Eszti, Mentzel nővérek, Horog Juliska, Zombor Róza, Tóth Eszti és Jolán, Asztalos Juliska, Nagy Juliska, Gutti Mariska, Sallai Juliska, Kun Juliska, Sallai Erzsike, Varga Juliska, Baranyai Eszti, Balázs Eszti, Szepessi Eszti, Szöllősi Juliska, Horváth Erzsike, Tóth Erzsike, Nemeslanki Róza, Salánki Ida, Rusinszki Ilona, Bartha Etelka, Katona nővérek, Major Róza, Földvári nővérek, Kerlak Ilona, Szöllősi Zsuzsika, Papp Juliska, Vojta Róza. — **Asszonyok:** Náday Rezsóné elnökné, Kovács Andrásné alelnökné, Bálint Imréné főpénztárnokné, Kató Istvánné ellenőrné, Harsányi Sándorné, Rác Lajosné, Szilágyi Józsefné, Kállay Istvánné, Szász Ferenczné, Bihari Istvánné, Stano Sándorné, Kovács Mihályné, Kálmán Andrásné, Kovács Andrásné, Szabó Istvánné, Balogh Sándorné, özv. Orosz Bálintné, Szendrei Istvánné, Fekete Kálmánné, Horváth Jánosné, Biczó Gyuláné, Cseresznyész Mihályné, Zöld Istvánné, özv. Géder Sándorné, Molnár Józsefné, Karka Sándorné, özv. Kovács Mihályné, Jostter Jánosné, Tomosotzky Györgyné, Szabó Józsefné, Kovács Andrásné, Szabó Sándorné, Nagy Sándorné, Szöllősy Gáborné, Nagy Dánielné, Vas Mihályné, Csizsár Ferenczné, Mikli Lajosné, Máté Istvánné, Kállay Andrásné, Káldi Károlyné, özv. Nagy Józsefné, Ács Imréné, Horváth Józsefné, Fuchs Jánosné, Kállai Istvánné, Nagy Mihályné, Borsi Károlyné, Sallai Józsefné, Gutti Istvánné, özv. Varjas Jánosné, Balázs Jánosné, Kálmánchely Albertné és Ferenczné, Szöllősi Albertné, Horváth Imréné, özv. Bihari Imréné, Bihari Mihályné, Schaff Jánosné, Horváth Istvánné, Kovács Gáborné, Dinyés Gyuláné, Kovács Józsefné, Barta Lászlóné, Katona Antalné, Majer Ferenczné, Földváry Sándorné, Dajna Balogh Bandiné, Sánta Györgyné, Kiss Agostonné, Kamfenkel Sándorné, özv. Márkus Jánosné stb.

A Szikszay-féle jégpályáról.

Pompás napja volt tegnap a Szikszay Gyula fürdőtelepén levő jégpályának s pompás időtöltést találtak azok, kik tegnap délután oda rándultak. Hó nélkül ugyan, de igazi téli napunk volt, zordonság nélküli

hideggel, mely pirosra festi az arcot, de kellemetlen fázást nem okoz. Már kora délután nagy csapatokban mentek ki a Nagypéterfia hosszában át a korcsolja-sport hívei Debreczen egyetlen jégpályájára, mely concurrenzia hiányában is oly hatalmas, oly gonddal fentartott jégpálya, melynek párját keresni kell s mely igazán dícséri a minden áldozatra kész tulajdonost.

Gyönyörű képet nyújtott a korcsolyapálya, a rajta iringáló szebbnél-szebb leányok és ifju emberek szálló csoportjaival, kik öszszefogóva, vagy egyedül repültek sikos utjokon, míg a gyönyörködő mamák s apák kívül a korridoron, az azon belül levő nagy teremüvegablakainát nézték gyermekoikjátszó mulatozását.

A korcsolyázóknak a szoboszlói tüzoltó egyesület jól szervezett zenekara játszott magyar, német darabokat, valczert és polkát. Ugy tudjuk, hogy Szikszay Gyula vasárnap és csütörtök délutánokra ezen zenekart szerződtette, mely csehországi születésű, de jó Szoboszló városában teljesen magyarrá változott Náprányik Ferenc vezetése alatt, bizonyára teljesen meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásoknak.

Benn a diszteremben pedig azalatt, míg a korcsolyázók kinn a szabadban tele tüdővel szívták a pompás téli levegőt s játszva hasgatták a nagy jégpályát, a cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara játszott az ő kitünő vezetőjének, Krauzer karnagynak vezetése alatt szebbnél-szebb műdarabokat.

Megemlítvén még, hogy aki korcsolyázni óhajt megtanulni, jelentkezhetik a végett a városunk illető körei által általánosan ismert Végh Lajos uszó és korcsolya mesterénél, ki a fürdőtelepen a nap bármely órájában feltalálható; felhívjuk lapunk olvasóinak szíves figyelmét Debreczen város ezen, a maga nemében egyedül álló, minden lehető kényelmet nyújtó téli mulató helyére, a Szikszay-féle jégpályára, mely az egészségeseket még egészségesebbeké, a gyöngye szervezeteiket pedig megerősíteni hivatott és rendeztetett be tulajdonosa által, s melynek diszteremben, művészi zenejáték mellett nyugton üdülhetünk vasárnap délutánoként köznapra farszto munkáink után.

GSARNOK.

A fekete-ruhás leány.

A Debreczeni Ellenőr részére angolból ford.

Fluck Jolán.

(Folytatás és vége.)

— Talán leülnénk, szólalt meg végre Despard s két széket tolt egymás mellé. Kellemetlen volna, ha valaki kihallgatna minket. Ön, lady Margaret lehetlent kér tőlem.

A leány meglepetve tekintett reá.

— Akkor kvittek vagyunk, válaszoló, most már tiszta a lelkiismeretem.

— Az enyém is, mondá Despard, — ismételt, hogy kérését lehetlent teljesítenem, mert én már rég megbocsájtottam.

— Beszél talán Englewoodnéval? Elmondta önnek mennyire megbántam és rösteltem aljas gyanakodásomat?

— Igen, mindent megtudtam, még mielőtt elhagytam volna Angolországot. De megkértem Englewoodnét, hogy ne emlegessen engem s ő úgy tett mint én óhajtottam. Hiszen azt hittem, hogy ön még a nevemtől is irtózik.

— Englewoodné hallgatása feltűnt nekem, de azt másra magyaráztam.

— Különb, folytatá Despard, én Englewoodné közbenjárása nélkül is megbocsájtottam volna önnek, hiszen ami azt

illeti, soha sem is haragudtam, de nem is volt jogom hozzá, én voltam a hibás, pirulok ha meggondolom viselkedésemet. Minő nevetlen, minő udvariatlan voltam első találkozásunk alkalmával; örökös szemrehányást fogok magamnak érte tenni.

Norreys ur, szólítá meg őt a leány egészen más hangon. De Despard nem válaszolt s némán nézett maga elé.

— Norreys ur, imélté Maisie, itthon szándozik-e maradni, vagy ismét elutazik?

— Magam sem tudom még, válaszoló Despard ez attól függ kaphatok-e itthon foglalkozást? ha nem, úgy elmegyek, mert annyira megszoktam már a munkát, hogy annélkül élni sem bírnék. De mégis csak legjobban szeretnék Angolországban maradni.

— Miért? kérdé Maisie, s szemei felragyogtak.

— Azért mert nem tűrhetem a meleget, ez a napszúrától maradt fenn, s szemeim is meggyöngültek.

A leány nem válaszolt.

— Minő furcsa is az élet, mondá némi szünet után, ön dolgozni akar és nincs mit, nekem meg volna mit és nem tudok. Igazán annyi a kellemetlenségem, oly sok gond nehezedik vállamra.

— No de édes atyja mellette van, segít azokat elviselni.

A leány szemei megteltek könnyel.

— Nem tudja, kérdi, hogy szegény atyám meghalt? Most már Konrád Southwood lord. En pedig magamra vagyok hagyatva, nincsen senkim. Ó ugyan elvenne engem, de én nem akarok férjhez menni. Minő furcsa, hogy ön mindezt nem tudta! Legalább észre vette volna, hogy gyászolok, mondá s ruhájára mutatott.

— Én soha sem láttam önt másban, mint feketében, válaszoló Despard. Valóban nem tudtam, fogadja kérem őszinte részvételemet.

— Ha ön itthon marad, folytatá a leány remegő hangon, és ha valóban megbocsátott nekem, akkor talán barátok is lehetnénk?

— Az lehetetlen, Lady Margaret, én éppen azért szándékozom elmenni, hogy ne találkozzam önnel, nem szabad nekem önt látnom!

Maisie felpillantott. Vajjon a könyektől, vagy a boldogságtól ragyogott ugy arca?

— Oh ismétlje, kérem ismétlje a mit mondott, gondolja, hogy szegény leány vagyok, ne hagyja azt az átkozott pénzt közibünk tolnakodni. En csak önt szeretem, egyedül csak önt s nem is fogok soha senki mást szeretni! Most már mindent tud, mondá a leány s kezébe rejtette piruló arcát.

— Oh istenem jól hallok-e? kérdé Despard.

Minő boldogság! most már én is leteszem büszkeségemet. Akarja?

Maisie mosolyogva nézett reá.

— Igen, mondá akarom. Oh meny nyire örülök, hogy végre megértettük egymást. Most már nem leszek egyedül, lesz támaszom, aki segíteni fog nekem mindenben, elintézi dolgaimat, gondoskodik szegényeimről, és, és....

— Megvédi a fekete ruhás leányt, egészíti ki Despard és igyekezni fog őt oly boldoggá tenni, aminő boldog halandó csak lehet. Drága Maisiem adja Isten, hogy soha sem bánja meg jóságát és nagylelkűségét!

Ne, ne mondja ezt, suttogá a leány, maga sokkal, sokkal nagyielkübb.

E nevezetes este óta sok év mult el, de bátran mondhatom, hogy egész Angolországban, sőt talán még a kerek világon sincs boldogabb pár ember, mint Norreys Despard és lady Margaret a felesége.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 129.

Bérlet 102. sz.

Kedden, 1897. február hó 2-án,

OTTHON.

Dráma 4 felv.

Szerdán 1897. február hó 3-án:

A boissyi beszorkány.

Operette 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

Csak néhány napig. EDISON KINEMATOGRAPH élő fényképek.

Megtekinthető Szedlák és Vámos-féle ház I. emeletén
Előadás d. n. 3, 4, 5, 6, 7, 8 és 9 órákor.

Az első rész műsora.

1. A gyorsvonat megérkezése a párisi pályaudvarba.
2. Miss Loi Füller híres amerikai szerpentin táncosnő.
3. Szóváltási jelenet egy bérkocsis és vendég között.
4. Egy park jelenet. Gyermek és egy kecske fogat.
5. Schottisch tánczó.
6. Fogorvos és egy nehéz mütét.
7. Birkózó birkózás közben.
8. Fürdő jelenet egy uszodában.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot a műsoron változtatni.

Jelentés. A vállalat tisztelettel tudatja, hogy ő felsége a király I. Ferencz József 1896. évi ápril 24-én egy kinematographot látogatott meg s a nagyszerű találmány felett legmagasabb csodálkozását fejezte ki.

Helyárak: Ülőhely 30 kr. Állóhely 20 kr.
12 éven alóli gyermekek felét fizetik.
Intézetek-, iskolák és egyletekkel külön egyezség kötöttek.
Számos látogatást kér
115-0-1 Az igazgatóság.

Végkiárulás
Uri és női divatcikkek
minden elfogadható áron nagy választékban
Faller Gyulánál
Debreczen, Piacz u. 1903.
Hungária kávéház mellett.

Eladó!
Legjobb minőségű saját termelésű
oberndorfi répmag
50 klgammmon felüli mennyiségben is,
ab vasuti állomás Margitta,
készpénzfizetés, illetve utánvétel mellett
20 frtért métermázsanként.
Mintákat kívánatra küld az **Uradalmi Igazgatóság Margitta.**
Utánnyomás nem díjaztatik.
189-6-4

298
1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kalmár Adolf és fiaik czég végrehajthatóknak P. Bassa Gábor és neje végrehajtást szenvedő elleni 316 forint 40 krajczár tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, (a derecskei kir. járásbíró) területén lévő, H.-Bagoson fekvő a h.-bagosi 939. sz. tkvben A. I. 113. hrsz a. foglalt ingatlanokra a Debreczeni Első Takarékpénztár által tett utóajánlat folytán az újabb árverést 1156 frt 10 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi márczius hó 3-ik napján d. e. 11 órákor H.-Bagos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 1156 frt 61 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1897. évi január hó 22 én.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bír.

117/a-1-1

12723. tkv.
1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ráth József végrehajthatóknak Áros Jánosné Zákány Sára végrehajtást szenvedő elleni 330 frt tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tszék (a derecskei kir. járásbíró) területén lévő, Derecskén fekvő a derecskei 1175. sz. tkvben A. I. 5814/a, 7767/c, 9321/c, 10978/c, 4123/c, hrszámok alatt foglalt ingatlanokra 263 frtban, a derecskei 1175. sz. tkvben A. + 1780/b. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 10 frtban, a derecskei 4547. sz. tkvben A. + 2841. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 40 frtban, a derecskei 4548. sz. tkvben A. + 2840. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 132 frtban, a derecskei 284. sz. tkvben A. + 11307/265. hrsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 68 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi április hó 13-ik napján d. e. 9 órákor Derecske község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 46 frt 30 krt, 1 frtot, 4 frtot, 13 frt 20 krt, illetve 6 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1897. évi január hó 6-án.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bír.

117/b-1-1

HIRDETMÉNY.

Aláírás

a Budapest székes főváros közönsége által kibocsátandó, évi 4%-kal kamatozó
100.000,000 korona névértékű adómentes törlesztéses kölcsönből

névértékű 30.000,000 korona kötelezvényekre.

Budapest székes főváros közönsége az 1896. évi április hó 14-én 30070. sz. a. kelt m. kir. belügyminiszteri leirattal jóváhagyott, 1896. évi január 22.—23. és márczius 18-án 106. és 346. sz. a. kelt törvényhatósági bizottsági közgyűlési határozatok alapján felveendő 100.000,000 azaz Egyszázmillió korona névértékű 4%-kal kamatozó adómentes törlesztéses kölcsönből, mely egész összegére nézve egységes jellegű kölcsönt képez, egyelőre 30.000,000 azaz Harminczmillió korona névértékű kötelezvényeket bocsát ki.

A kölcsön Budapest székes főváros területén létesítendő új közérdekű beruházások költségeinek fedezésére szolgál.

Budapest székes fővárosnak, mint kölcsönvevő adósnak, erre a kölcsönre nézve általános jogi elvek szerint fennálló kötelezettségén kívül a kamat és tőkerészletek fejében félévenként fizetendő összeg biztosítására Budapest székes főváros minden jövedelme különösen is szolgál. Az ezen kölcsön után fizetendő annuitások a székes főváros évi költségvetésébe felvételnek.

E kölcsön kötelezvényeinek, valamint az azokon levő kamatszolvényeknek teljes bélyeg-, illeték- és adómentességét az 1896. évi XVII. törvénycikk biztosítja.

A kölcsön 200, 1000, 2000, 5000 és 10.000 koronás, bemutatásra szóló részkötelezvényekben bocsátatik ki.

A kötelezvények után évi 4% kamat fizetetik minden év márczius és szeptember elsején lejártó félévi utólagos részletekben. Minden egyes részkötelezvény negyven darab kamatszolvénnyel és új szolvénysorozatra, valamint új szolvényutalványra szóló utalvánnyal van ellátva. Az első szolvény 1897. évi szeptember hó elsején lesz fizetendő.

Ezen kölcsön 1897. évi márczius hó első napjától számított ötven év alatt, évenként márczius hó első és szeptember hó első napján Budapest székes főváros hatóságánál, a kötelezvények hátlapján levő törlesztési terv szerint tartandó sorsolások útján kerül törlesztésre. Az első sorsolás kivételesen 1897. évi márczius hó 16-án tartatik s az ez alkalommal kisorsolt kötelezvények 1897. évi szeptember hó 1-én kerülnek visszafizetésre. A kisorsolt kötelezvények számai a magyar hivatalos lapban, azonkívül Ausztriában megjelenő egy, valamint Németországban megjelenő legalább két újságban, a sorsolás után azonnal közzétételnek.

Budapest székes főváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az első tíz év letelte után, vagyis 1907. évi márczius hó első napjától kezdve a hátralevő kölcsöntökét bármikor visszafizethesse akár sorsolás útján nagyobb részletekben, akár sorsolás nélkül, hírlapi uton közzétett hat havi előzetes felmondás mellett, egészben. **A kölcsönnek felmondása, vagy nagyobb mérvű kisorsolása tehát 1907. évi márczius hó 1-ig ki van zárva.**

A félévi kamatszolvények a lejárat után azonnal, a kisorsolt kötelezvények pedig a huzás napjától számított hat hó leteltével, az addig lejárt szolvényekkel együtt

BUDAPESTEN:

a székes főváros központi pénztáránál,
a Budapesti Bankkegyesület Részvénytársaságánál,
az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál,
a Hazai Bank Részvénytársaságánál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank r.-t.-nél,
a Magyar Jelzálog Hitelbanknál,
a Magyar Leszámloló- és Pénzváltóbanknál,
a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
az Angel-Osztrák Bank budapesti fióktelepénél,

továbbá külföldön az e célra kijelölendő fizetési helyeken hat hónapig, ezenfelül pedig csupán Budapest székes főváros központi pénztáránál, teljes névértékben, minden levonás nélkül váltatnak be. A kisorsolt kötelezvények beváltásánál a kötelezvény lejárt napjáig még le nem járt kamatszolvények a szolvényutalvánnyal együtt visszaadandók; a hiányzó szolvények értéke a tőkeösszegekből fog levonatni.

A kisorsolt kötelezvény beváltására kitűzött határidő leteltével a kamatozás megszűnik.

A most kibocsátandó 30.000,000 korona névértékű 4%-os adómentes kölcsönkötelezvények az alábbi feltételek mellett nyilvános aláírásra bocsátatnak.

Budapest, 1897. évi január hó 30-án.

Budapest székes főváros tanácsa.

Vonatkozással Budapest székes főváros tanácsának fenti hirdetményére és annak megbízásából, **30 000,000 korona** névértékű Budapest székes fővárosi 4%-os adómentes kölcsönkötelezvényekre ezennel **aláírás** nyitattik. Az aláírás 1897. évi február hó 3-án, 4-én és 5-én, szerdán, csütörtökön és pénteken,

Budapest székes főváros központi pénztáránál, a hivatalos órák alatt, továbbá:
a Budapesti Bankkegyesület Részvénytársaságánál,
az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál,
az Első Magyar Általános Biztosító Társaságánál,
a Hazai Bank Részvénytársaságánál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a Magyar Ipar- és Kereskedelmi bank r.-t.-nél,
a Magyar Jelzálog Hitelbanknál,
a Magyar Leszámloló és Pénzváltóbanknál,
a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
az Angel-Osztrák Bank budapesti fióktelepénél,

valamint a nevezett intézetek helybeli fiókjainál a szokásos üzleti órákban a következő feltételek mellett történik:
1. Az aláírási ár 97%-ban, tehát minden 200 koronás kötelezvényre 97 forintban állapítatik meg, hozzáadva a f. évi márczius hó 1-től az átvétel napjáig járó 4%-os folyó szolvénykamatozatot.
2. Az aláírás alkalmával az aláírt névérték 5%-a biztosítékképpen leteendő. Ezen biztosíték vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítandó értékpapírokban teendő le, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatóknak talál.
3. Minden egyes aláírási helynek fenn van tartva a jog, az egyes aláírásokra történő átengedést belátása szerint meghatározni.

4. Az átengedés az aláírás befejezte után, az aláírók értesítésével, lehető rövid idő alatt megtörténik. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része haladéktalanul visszaadatik.

5. Az aláíró az aláírására átengedett kötelezvényeket az 1897. évi márczius hó 1-től folyó kamatokról szóló szolvényekkel együtt **f. é. márczius hó 5-től** kezdve legkésőbb **f. é. május hó 31-ig** az első pontban megállapított aláírási árnak és a szolvénykamatoknak megfizetése ellenében ugyanazon helyen, melynél az aláírás történt, átvenni tartozik. Az átvétel megtörténte után az átengedett összegre letett biztosíték elszámoltatik illetőleg visszaadatik.

Bejelentési ívek a fentemlített aláírási helyeken díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1897. évi január hó 30-án.

Budapesti Bankkegyesület Részvénytársaság.
Első Magyar Általános Biztosító Társaság.
Magyar Általános Hitelbank.
Magyar Jelzálog Hitelbank.
Magyar Országos Központi Takarékpénztár.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.
Hazai Bank Részvénytársaság.
Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank r. t.
Magyar Leszámloló- és Pénzváltóbank.
Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.